

Boğazlar ve İstanbul Türk- tür ve Türk kalacaktır

Türk Milleti, Boğazları ve İstanbulu müdafaa ve muhafaza etmek için sel gibi kan dökmüştür

İCAP ederse

Tekrar aynı fedakârlıkları yapmaya ve aynı kahramanlıkları göstermeğe hazırız

Yazan: Abidin DAVER

Amerikadan yükselen falso sesleri, Türk efkârı umumiyesi, büyük ve haklı bir heyecan ve infiale karışmıştır. Amerikayı, Amerikan demokrasisini sevdiğimiz ve bu büyük milletin bütün hür milletlerin istikfâline hürmet gösteren, tecavüzî harpleri, istilâ ve tahakküm hırslarını şiddetle takbih ve tel'in eden yüksek mefkûreciliğini bayranlıkla takip ettiğimiz için, A. merikada bir Amiral ile bir gazete, cinin, ağız birliği etmiş gibi, yazdırları yazılar karşısında, yalnız kendi hesabımıza değil, Amerika namına da teessür ve ızdırap duyduk. Bizi teskin ve teselli eden bir şey varsa o da, bu çirkin nâraların, büyük Amerikan milletinin sesi değil, iki beyinsizin homurtusundan ibaret olmasıdır.

Star gazetesinin muharriri, Sovyet Rusya'ya "sıcak su kapısı" vermek, bunun için de Boğazları ve İstanbulu beynelmîl bir hale getirmek, hattâ belki de Sovyetler Birliğine peşkeş çekmek davasındadır.

Star gazetesini, Çarlık Rusyanın vaktiyle birkaç defa Boğazlara hâkim olduğu halde, bundan mahrum bırakıldığını âdeta içi yanarak yazıyor; fakat unutuyor ki Çarları Boğazlardan ve İstanbul'dan uzaklaştırmak için, Osmanlı saltanatına en büyük yardımı yapan devlet, İngiltere olmuştur.

Bu gazete, yine unutuyor ki Osmanlı İmparatorluğu 1914 - 18 harbine, sırf Boğazlarla İstanbulu, Çarların istilasından kurtarmak için girmiştir ve yüz binlerce Türk askerinin kanı bu uğurda dökülmüştür. Çarlık Rusyanın inhidamı pa-hasına Boğazların ve İstanbulun Türklüğü muhafaza edilmiştir. İstiklâl Harbinin sebeplerinden biri de, Boğazları ve İstanbulu Türk hakimiyeti altında tutmak ülküsü olmuş ve Misaki Millînin bu maddesi de yerine getirilmiştir.

Bu gazete yine unutuyor ki Sovyetler Birliği de, Çarların Boğazları ve İstanbul üzerindeki hırslarından vazgeçtiğini ilân etmiş ve daha dün, İngiltere ile beraber Türkiye Cumhuriyetine bu hususta tekrar tekrar teminat vermiştir. Lozan muahedesindeki Boğazlar rejiminden memnun olmayan bir devlet de Sovyetler Birliği idi; o kadar ki Boğazlar mukavelesini Sovyetler o zaman imza etmemişlerdi.

Montrö muahedesindeki yeni rejimi kabul eden devletler arasında, başta İngiltere ile Sovyet Rusya gelmektedir. Bu yeni rejim, Sovyetler Birliğinin menfaatlerine tamamiyle uygundur. Çünkü, Boğazlara hâkim olan Türkiye, Karadenizin kapısını sımsıkı elinde tutmakla âdeta Sovyetler Birliğine bekçilik etmektedir. Sulh zamanında, Sovyet Rusyanın deniz kuvvetleri, bazı ehemmiyetsiz ve for-maliteden ibaret şartlar altında, Boğazlardan girip çıkmakta ser-

Kahraman Türk ordusundan bir süvari kıtası bir geçiş esnasında

Avrupa hatlarıyla muvasala temini işi

Almanyadan bir heyet geldi, köprülerin tamirâtı ve diğer işler üzerinde müzakereler yapılacak

Münakalât Vekilimiz tetkiklerinin neticelerini anlattı

Bir haftadanberi şehrimizde bulunmakta olan Münakalât Vekili Cevdet Kerim İnce dayı dün sabah saat 8 de tayyare ile Ankara'ya aydet edilmiştir.

Bu meyanda Liman İşletme Ummu Müdürlüğünün âtiyen çıkacak olan teşkilât kanununa esas olacak şekilde kadro teşkilâtı işi de meşgul oldum.

ŞİRKETİ HAYRİYE DEVLETE GEÇECEK

Devlet Denizyolları idaresi teşkilâtına son bir kaç ay içinde, Haliç işletmesi ile sosyete şilep te-

Münakalât Vekilimiz Cevdet Kerim İnce dayı

ilâve edilmiştir. İdare şimdi bunların tanzim ve ıslâh ile meşgul (Devamı 4 üncü sayfa)

Fransız - Alman sulhü

Paris elçisi

Bu hususâtı görüşmek üzere Hitlerin umumi karargâhına gitti

Stokholm, 3 (A.A.) — Tidningen gazetesinin Berlin muhabirinin bildirdiğine göre, Almanyanın Paris sefiri A. betz nihâyetten Fransız - Alman sulhü müzakerelerine girişmek üzere Vişi hükümeti tarafından Paris'e gönderilmiş olan de Brinon'un katli talebi üzerine Hitlerin umumi karargâhına gitmiştir.

Fransızların bu gibi meseleleri ortaya çıkarmalarından memnun olmayan Almanlar İngiltere ile harp devam ettiği müddetce Manş sahillerinden vazgeçmeyeceklerini ve harp bitmeden evvel Fransanın yeni hudutlarını çizmenin muvafık olamayacağını söylemektedirler.

Von Pappen

Dün şehrimizden Almanyaya hareket etti

Almanya Büyük Elçisi M. Von Pappen, dün Yeşilköyden tayyare ile Almanyaya hareket etmiştir. (A.A.)

Çörçil

Atlantik mülakatında

Japonya'ya harp ilânını istemiş

AMERİKA Limanlarındaki

Ecnebi gemiler mu-sadere edilebilecek

Nevyork, 3 (A.A.) — Bir gazete-nin haber verdiğine göre, Atlan-tik konferansı sırasında Çörçil Japonya'ya had çizilmesini ve şayet bunu tecavüz ederse Amerikanın Japonya'ya harp ilân etmesini Ruzveltten istemiştir.

Vaşington, 3 (A.A.) — Reisi-cümhur M. Ruzvelt, gazeteciler konferansında yaptığı beyanatta Amerikaya gelen 47 Sovyet tayya-recisinin bu seyahat sebeplerini bilmediğini söylemiştir.

M. Ruzvelt Moskovada toplan-ması kararlaştırılmış olan üçlü konferansın Vaşingtonda toplanma-cağı tahminlerini mânâsız bulmuş

(Devamı 4 üncü sayfa)

Millî Şef

Seyahatlerine devam etmek üzere

Dün sabah İzmir'den ayrıldı

İzmir, 3 (A.A.) — Reisi-cüm-hur İsmet İnönü seyahatle-rine devam etmek üzere bu sabah şehrimizden ayrılmış-lardır.

Harbin ikinci yıldö-nümü münasebetile

Gn. Vavel bir mesaj neşretti

Diğer Nazırlar da aynı mevzuda be-yanatta bulundu

Simla, 3 (A.A.) — Harbin ikinci yıl dönümü münasebetile radyo ile neşret-tiği bir mesajda başkumandan General vavel demiştir ki:

Bir kaç ağır darbe yedik ve şiddetli sarsıntılar geçirdik. Fakat hâlâ ayakta ve her zamandan daha kuvvetliyiz. Bizim için katedilmesi lazım gelen uzun bir yol vardı. Cepheye müşkûl anlar geçirdik. Fakat düşmanın gittikçe za-yıfladığını, onun beslediği mağrurane itimadın yerini endişeye terkettiğini ve yakında mahvolacağını anladığı için bu endişenin de bir ümitsizliğe inkılap edeceğini gösteren bir çok âlâmetler mevcuttur.

Orta Şarkta, Afrikada, Balkanlarda ve Rusya'da cereyan eden hâdisele-re temas eden general Vavel şunları ilâ-ve etmiştir:

Umumi neticeden memnun olmak lazımdır. Düşman her ne kadar hepüz münhezim olmamış ise de onun istik-balde mağlûp olması için sağlam te-meller attık.

Vavel 100 binden fazla Hind aske-rinin Hindistan haricinde hizmet gördük-lerini ve Hindistanın muharip kuvvet-lerinin mevcudu bir milyona yaklaştığını ifşa etmiştir. General netice olarak demiştir ki: Uzak Şarkta cenup istika-metindeki japon tazyiki dikkatle takib edilmektedir. Malezya ve Birmenya-daki Hindî askerler Hindistanın şark kalelerinin müdafasasında kendilerine düşen rollü oynamaya hazırdırlar.

GENERAL DILL BİR MESAJ NEŞRETTİ

Londra, 3 (A.A.) — İmparator-luğun her tarafında bulunan kıta-lara hitaben neşrettiği bir mesaj-da, İmparatorluk Genel Kurmay Başkanı General Dill demiştir ki:

(Devamı 4 üncü sayfa)

Almanya ile ticaretimiz

Alman ticaret heyeti 8 Eylülde bekleniyor

Ankara, 3 (İkdâm muhabir-in-den) — Türk - Alman ticaret mü-zakerelerinde bulunacak Alman hey'etinin 8 Eylül pazaritesi günü şehrimize gelmesi muhtemeldir.

Karadenize kim hâkimdir?

Ashabı Kehf uykusunda sa-yıklayan müzelik Amiralin iddiaları münasebetile

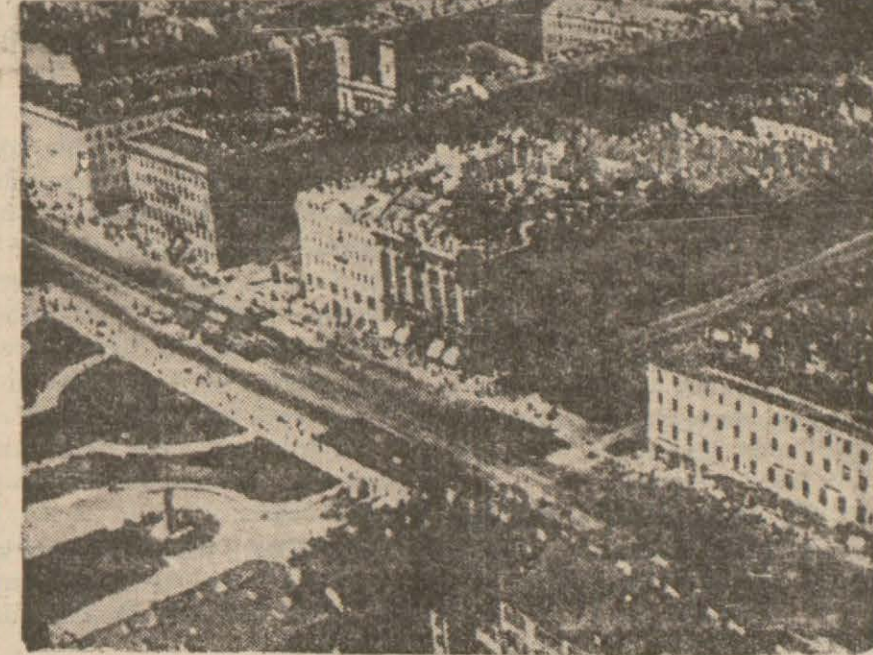
Askerlik ve denizcilik ba-hislerindeki geniş ihtisası ile de tanınmış ve sevil-miş olan Başmuharririmiz

Üstad

Abidin Daver'in

Karadenizdeki Sovyet ve Mihver deniz kuvvetlerini mukayese eden bir ma-kalesi

ÜÇÜNCÜ SAYFAMIZDADIR

Alman kuvvetlerinin 20 - 25 kilom etre yakınına geldikleri bildirilen Leningrad şehrinin havadan görünüşü

Cephelerde Vaziyet

Leningrad bir ihata çemberine giriyor

En son demiryolu da Almanların eline geçince Ruslar ricat imkânını kaybettiler

ALMAN - Sovyet harbi resmi tebliğlere ve gelen haberlere göre yeni inkişaflar göstermekte-dir. Londra radyosunun verdiği bir habere göre Leningrad üzeri-ne yeniden şiddetli taarruzlara

geçen Alman kıt'aları şehire Ce-nup Doğusu istikametinden 20-25 kilometre mesafeye kadar gelmişlerdir. Şimaldeki Fin ve Alman kuvvetleri de Leningrada 40 kilo-(Devamı 4 üncü sayfa)

Japon Başvekili Prens Konoye

Konoye bir nutuk söyledi

"Japonya, tarihin en vahim buhranı karışısında bulunuyor"

Konoye Ruzvelt ile buluşmak istemiş

Tokyo, 3 (A.A.) — Hükümet ve harp endüstrileri mümessillerinin iştirakile toplanan bir konferansta bir nutuk söyleyen Başvekîl Prens Konoye ezcümle demiştir ki:

Japonya, tarihin en vahim buhranı karşısında bulunmaktadır. Bu buhranı yenmek için yegâne çare,

(Devamı 4 üncü sayfa)

Sovyet tebliği

Tallin şehri tahliye edildi

Bir habere göre

Leningrad'da mukabil taarruza geçildi

Rumanyada 1 milyon ton petrol yakıldı

Londra radyosunun verdiği bir habere göre, Ruslar dün gece Le-ningrada bir mukabil taarruz plânı hazırlamışlar ve bu sabah erkenden taarruza geçmişlerdir. Neticede Almanları 5 kilometre kadar geri çekilmiye mecbur etmişlerdir. Londra radyosu Rusya-dan aldığı haberlere atfen bu mu-kabil taarruzun el'an devam et-mekte olduğunu bildirmektedir.

Mareşal Vorosilof bugün bir emriyevimi neşrederek Leningrad-ın son nefere kadar müdafaa o-lunmasını emretmiştir. (Radyo Gazetesi).

SOVYET TEBLİĞİ

Londra, 3 (A.A.) — Sovyetlerin gece tebliği:

2 Eylülde kitaatımız, bütün cep-he boyunca düşmana karşı harbe devam etmişlerdir. Kitaatımız, çe-tin bir muharebeden sonra Tallin'i tahliye etmişlerdir. Şimdi alman mütemmim malûmata göre 30 A-

(Devamı 4 üncü sayfa)

Alman tebliği

Leningrat ihata ediliyor

Bu haberi veren Londra ilâve ediyor:

Şehre giden demiryolu hatları tahrip edildi

Londra radyosunun verdiği bir habere göre, Alman kıt'aları Le-ningrad üzerine yeniden şiddetli taarruzlar yapmışlar ve bu taar-ruzlar neticesinde Cenubu Şarki istikametinden şehire 20 - 25 kilo-metre mesafeye kadar gelmişlerdir. Yi-ne aynı radyo Almanların Lenin-grada giden demiryollarını tama-men tahrip ettiklerini bildirmek-tedir. Bu haber doğru ise Lenin-gradı müdafaa eden Vorosilof or-dularının Şark ve Cenubu Şarki istikametine ricat imkânı da kal-mamıştır.

(Devamı 3 üncü sayfa)

İranda müzake-rat devam ediyor

Tahrana yapılan hava hücumları

İran gazeteleri tara-fından tekzip ediliyor

Roma, 3 (A.A.) — Tahrandan Stefani ajansına verilen bir ba-be-re göre, İran hükümeti müzake-teklifine verdiği cevabı İngiliz ve Sovyet diplomatik mümessillerine tevdi etmiştir. Söylenişine göre, cevabın metni yakında neşroluna-caktır.

İRANIN İKZİZİ

Tahrân, 3 (A.A.) — İran gazete-leri, Tahranın hava hücumuna maruz kaldığı, yüzlerce kişinin öl-düğü ve Sehişah'ın Tahranı ter-

(Devamı 3 üncü sayfa)

Zagreb Amerikan konsolosluğu

Ele geçen yeni evrak

Konsolosluk kapan-madan önce komü-nist partisi ile mü-nasebette imiş

Zagreb, 3 (A.A.) — D. N. B. Hırvat gazeteleri, Zagreb'deki Ame-rikan baş konsolosluğu kapatıldığı zaman ele geçen yeni vesikaları neşrediyorlar. Bu vesikalar yalnız Belgrad'daki Ame-rikan elçisinin Yugoslav ziy. setini mü-hre aleyhine sevk etmek için yaptığı te-shirleri ve Zagreb'deki Amerikan baş konsolosunun caniyane faaliyetini de-ğil aynı zamanda Amerikan baş kon-solosunun Yugoslav komünist parti-siyle münasebette olduğunu da göster-mektedir.

GÜNÜN TENKİTLERİ

Eski binalar

YAZAN: SELÂMİ İZZET SEDES

tünde bırakmanın mânâsı var mıydı ya?..

Geçen gün Lâleliye inerken dikkat ettim: Mânâsı varmı. Her eski yapının hem de güzel bir mânâsı oluyor. Eminönü ke-merinin üstündeki konağa, pen-cerelere, nakışlara bakmakla do-yulmuyor. Ayasofya hamamı

gözlere Ayasofyadan çok daha muazzam görünüyor; Sultanah-met caminden kopmuş bir el-mas parçasıdır sanki ve Ayasof-ya bu elmas parçasının yanında bir külçe heydül. Beyazıt mey-danında Belediye müzesi binası da gözleri okşuyor.

Yıkılmalı mıdır, yıkılmama-lı mıdır? münakaşasına 1 a-çan ve yıkılmamalıdır diyele-rin galebesile ayakta duran Koskadaki hamam binası'na mu-hakkak ki, kütübza illeti ile ke-mirilmiş bir binanın yanında (Devamı 3 üncü sayfa)

Hazreti Muhammet

VE
İSLÂM ORDULARININ MUHAREBELERİ

Yazan: ZİYA ŞAKİR

Müttefik ordunun askerleri başlıca hücum noktası olan mevkiilerde hendekler kazıldığını, siperler yapıldığını, böylece, kuvvetli bir müdafaa hattı hazırlandığını görünecektir.

Süvarilerden bir kısmı, atlarını yukarıya doğru sürerek geçit yerlerini keşif ediyorlar. Fakat bütün şehrin pek sıkı bir surette tahkim edilmiş olduğunu görüneceği, derin bir hayret içinde kaldılar.

Siperler arkasında bulunan mucahitler, bu fırsatı kaçırmadılar. Şaşkın şaşkın dolaşan düşman süvarilerinin üzerine ok ve taş yağdırmaya başladılar. Ve bu hareketlerle, düşman kuvvetlerine, hendeklere yaklaşmıyacaklarını anlattılar.

Düşman süvarileri, derhal ricat ettirildi. Karargahlarına giderek vaziyet hakkında Edub Süfyanı bildirdiler.

Ebû Süfyan, İslâm ordusunun aldığı tertibatı ehemmiyet vermedi. Maiyetindeki ordunun kalabalığına güvenerek, nasıl olsa müslüman tahkimatını yarıp geçeceğini zannetti.

Hücum için, acele etmeyesim. Eğer icap ederse, Medineyi saldıran surette her taraftan çevirelim. (Muhammet) ile Medine halkını, ağıltan teslim olmaya mecbur edelim.

Dedi.

Medine, her taraftan muhasara edildi. Fakat, müttefik düşman ordusunun askerleri, siperlere yaklaşmaya cesaret edemedikleri için bu muhasara hattı hem uzak ve hem de gevşektir.

Birkaç gün, iki taraf da birbirine taarruz etmeyesim sükunetle geçti. Lâkin bu esnada hem Resulü Ekrem Efendimizi ve hem de Medine halkını müteessir eden fena bir haber geldi. Bu habere nazaran, Medine civarında bulunan ve o zamana kadar müslümanlarla yaptıkları muahedeye sadık kalan (Beni Kariza) isimdeki Yahudi kabilesi de şiddetle bozmuş, düşmanlara iltihak etmişti.

Eğer (münafıklar)ın müessir propagandaları olmasaydı, bu haber belki de Medine'nin üzerinde büyük bir tesir husule getirmeyecekti. Fakat müslümanlığı suret kabul ederek hakikatte İslamiyetin en büyük ve gizli düşmanı olan bu insanları, hakiki müminlerin manevi kuvvetlerini kırmak istedi.

Kyva. İşte, Beni Kariza da Kureysilerle birleşti. Bunlar, Medinenin her tarafını ve en zayıf noktalarını bilirler. Düşmanların hücum kollarına kılavuzluk ederler. Aynı zamanda, artık bize de zahire ve erzak vermezler. Bizi, açlığa mahkûm ederler.

Diye, şehrin ahalisini ve siperlerdeki mucahitleri telâşa düşürdüler.

Resulü Ekrem Efendimiz, Beni Karizanın bu ihanetine evvela inanmak istemedi. Gizlice adamlar göndererek tahkikat ıcr etti. Fakat alınan haber, acı bir hakikattir. Meselenin tahkikine giden (Sâd ibn Maaz) kabilenin reislerle görüşerek onları tekrar ittifaka davet etmiş ise de, hiçbir netice elde edemedi.

Artık muhasaraya dayanmaktan ve düşman baskınlarına uğramak için daima uyanık bulun-

maktan başka çare kalmamıştı. Resulü Ekrem Efendimiz, çok ısbetli ihtiyat tedbirleri aldı. (Zeyd İbni Hârise)nin kumanda ettiği 300 ve Seiba bin Eslem'in kumanda ettiği 200 neferden mürekkep devriye kollarını mütemadiyen muhasara hatlarının gerisinde gezdiriyorlardı. Bütün müdafaa noktasındaki karakolları da, bizzat kendileri teftiş buyuruyorlardı.

Havalar fena gidiyordu. Gecenin dondurucu soğuklarında, nöbetçiler titreyordu. Resulü Ekrem Efendimiz bunları ayrı ayrı dolayıyor, vazifelerinin ehemmiyet ve kudsiyetinden bahsediyor, onlara iman ve teselli veriyordu.

Siperlerde bulunan askerler, biraz ısınmak ve karınlarını doyurmak için nöbetle evlerine gittiklerinde Resulü Ekrem Efendimiz muhasara hattından ayrılmıyor, siperlerin hemen gerisinde kurulmuş olan kırmızı sahtiyan, dan küçük bir çadırda ikamet buyurarak bir an bile mevkiini terk etmiyordu.

İslâm ordusunun basiretkâr Başkumandanı bu mütemadi devir ve teftişlerden bazan pek fazla yoruluyor, o dondurucu soğuklarda, fena halde üşüyor. Fakat bunlara, zerre kadar ehemmiyet vermiyordu. Ancak bir gece son derecede yorulmuş ve soğuktan bunalmıştı. Çadıra girdiği zaman:

— Ne olur?.. Biri olsa da, biraz benim yerime dolassa. Ben de istirahat etsem.

(Devamı var)

MAHKEMELERDE ve POLİSTE

Beyazıt meydanından silâhla kız kaçırılmış

"Sinema locasında bana, hoşuma gidiyorsun delikanlı, dedi, sonradan dışarı çıkınca fikri değişti."

Evvelki akşam Samatyada bir kız kaçırma vak'ası olmuştur. Nevzat isiminde bir genç, Şeref isimli sarışın güzel bir kıza tabanca ile tehdit ederek kaçırma suçuna cür'ümü meşhûr mahkemesine verilmiştir. Mütenasip endamlı güzelce bir kız olan Şeref adlıye koridorlarında Nevzadın tehditini tehdit ettiğini, tabanca çekerek Marmara sinemasına götürdükten sonra Beyoğlu'na çıkmak üzere Beyazıt'tan taksii binecekleri esnada zabıta memurlarına ancak işaret edebilecek bir zaman bulduğunu ve bu suretle Nevzadın yakalandığını anlatıyordu.

Halbuki vak'a hakkında yapılan sorgusuna Nevzat şöyle demiştir: — Samatyada geziyordum. Bu kızı rastgeldim, bana baktı güldü, bundan cesaret alarak yanına sokuldum, konuşmaya başladık. Marmara sinemasına gitmeyi teklif ettim. Kabul etti. Marmaraya geldik,

bir loca aldım. Henüz beş dakika oturmadan birdenbire kaıkta. Tuvalette gitmek bahanesiyle dışarı çıktık, arkadaş ben de çıktım. Herhalde benden korkmuş olacak ki bir daha locaya girmedi. Bunun üzerine evine kadar kendisine refakat etmemi söyledim. Kabul etti. Samatyaya dönmek üzere Beyazıt'tan taksii bineirken beni yakaladılar. Vak'anın bu sırrına ben de hayrettim. Hatta kendisi locada iken bana "çok hoşuma gidiyorsun delikanlı!" da demişti. Kat'iyyen tabanca çekmedim ve tehdit etmedim.

Bundan sonra evrak tetkik edildi ve ait olduğu mahkemeye sevk edilme üzere Müddeiumumiliğe iadesine karar verildi. Adliye merdivenlerinden inerken Şeref'in yüzü ağlamaktan mor olmuştu.

"maydı? O, kültür sıralarından, her halde vicdan dersi almı. Belki, ruhunda mevcut olan duygularını terbiye etmek hususunda, tahsil ona bir rehber olmuştur."

Sesi güzel olan birisi, hançeresini terbiye ederek çok meşhur olabilir. Fakat düşünürsek niye yine kendisindedir. Her adam sevince terbiye etmeğe kalkarsa, acaba bir sanatkar olabilir mi? Niye yoksalla...

İnsani duygular da böyledir. Vedicana sahip olan bir adam, ne de olsa ona maliktir ve az çok kul lanmasını becerir. Bir avuç torba içindeki iki gramlık altın ile, bir kuyumcu dükkânında yer alan aynı ağırlıktaki altın arasında çok az fark vardır. Ufak bir çalışma, toprakta teneke kuyumcu vitrinine çıkarabilir. Fakat boz toprakta elde edilecek muhayyel altın ne kadar gülünçtür.

Vedicana da böyledir. Leblebi satan Kastamonu köylüsününkü ile, Üniversite bitirmiş bir adamınki

çok az farklıdır. Fakat aynı şey i kisinde de yoksa, mukayese de o nisbette sağmadır.

Mükerrer bey, biraz evvel, köküllü asabi hareketlerinden bahsetti. O bunda da çok haklı. Yediği ekmeğe tekme indireceğini düşünerek, Kenana en ağır sözleri söyledikten sonra, acaba kim kim köküllü mü?

Bu sözlerin acılığı, karşındakı adamın eskiliği nisbetinde tesir etmez miydi? Eğer Kenan, üç gün evvel tanıştığı bir kimseden bu sözü işitsiydi, biraz maku mukabelede bulunabilirdi. Fakat 14 sene bir arada yaşadığı ailenin, kendisini anlıyaması, ne derecede müsamaha ile karşılanırdı? Mükerrer bey hâlâ kendini haklı çıkarmak istiyor. Ona iyilik etmeği düşünmesi, haksız oluşundan değil de, alel'usul yardım etmek düşüncesinden ileri geliyor.

Bu, Kenan gibiler için ne kadar acı...

Fatihteki fırının önünde, iki ay evvel olduğu gibi, kırmızı bir spor otomobili durdu ve içerisinden Mükerrer bey indi. Aldanmamış olduğunu anlamak için, fırına girmeden evvel; dışarıdan, tezgâhta duran ihtiyarca biradama yaklaştı:

— Muharrem ustasının fırını burası mı?

İkinci sıcağının tesirile, gözlerini kapıyarak kendinden geçmiş olan muhatabı, silkinerek doğruldu:

— Ne istediniz efendim?

— Muharrem ustayı soruyordum.

— Buyurun, söyleyin?

— Siz misiniz?

— Evet, evet, bir arzunuz mu var?

Mükerrer bey, tasdik mânâsında başını sallayarak, fırının önünden ayrılıp içeri girdi:

— Vaktiniz müsaitse, sizinle biraz konuşmak istiyorum. Beni herhalde tanımazsınız, fakat e-

ŞEHİR HABERLERİ

Sümerbank müdürü vaziyeti anlatıyor

Fabrikaların ihtiyacı olan bütün yedek parçaların memleketimizde imali temin edildi

Basma istihsalâtını arttırılması için fabrikalarda yeni tedbirler alındı

Birkaç gündenberi şehrimizde bulunmakta olan Sümerbank Umm-Müdürü Burhan Zihni Sanus tetkiklerine devam etmektedir. Umm-Müdürün kendisiyle görüşen bir muharririmize aşağıdaki beyanatta bulunmuştur.

— İstanbulda kaldığım bu bir iki gün zarfında fabrikalarımızın imalat kapasitelerini arttırmak, istihsal faaliyetlerini tanzim ve tevsi ederek randimanlarını çoğaltmak üzere lazım gelen tedbirlerin alınmasına dair temaslarda bulundum.

Ateş tuğlası imalatı da tetkik çerçevem içerisinde. Bugün Sümerbank fabrikalarının ihtiyacı olan ateş tuğlalarını yerli fabrika-

lardan teminini imkân dahilinde sokmuş bulunuyoruz.

Bundan başka bugün Avrupadan getirilmesine imkân olmayan yedek aksam ve makine parçalarının burada yapılması üzerinde de çalışmalarda bulundum.

Yedek parça hususunda bütün ihtiyacımızı temin edebileceğimizi memnuniyetle kaydedebilirim.

Basma istihsalâtını arttırmak için yeniden tedbirler almaktayız. Sümerbank müesseselerinde, bundan bir ay evvel işaret ettiğim gibi ameleye sıcak yemek tevzi ile elbise verilmesi hakkındaki kararımız 1 Eylül'den itibaren tatbik edilmektedir.

Kahveyi vilâyet tevzi edecek

Perakendeciler alâkadarlara müracaat edecekler

Piyasada mebzul miktarda kahve mevcut olduğu halde bazı kim-seler tarafından suni surette kahve ve darlığı yaratıldığı görülmüş ve kahveciler Fiat Mürakabe Komisyonuna davet edilmişlerdir.

Ticaret Ofisinin elinde 40 bin quvaldan fazla kahve olduğu için kahvecilerin perakende satış için alâkadar makamlara müracaat etmeleri kendilerine bildirilmiştir. Kahve tevziatı vilâyet kanâle yapılacak.

Yardım zamları yarın sabahdan bşlıyor

Haliç vapurları hariç olmak üzere şehrimizde işleyen teknil vesaiti nakliyenin birinci mevkiilerinde asker ailelerine yardım zamlarına yarın sabahdan itibaren başlanılacaktır.

Yine yarından itibaren tiyatro, konser ve sinema biletlerine yüzde 10, kontorat, tellâliye, hâller, mezbaha, nakliyat resimlerine yüzde elli nisbetinde bir zam yapılacaktır.

Berat kandili

İSTANBUL MÜFTÜLÜĞÜNDEN: Eylülün 7 nci pazar günü Şaban ayının on beşine müsadık olmakla önümüzdeki cumartesi günü akşamı (pazar gecesi) Leyle Berat olduğu ilân olunur.

Bakırköyünde hayvan sergisi yarın çıkacak

Vilâyetimiz baytar müdürlüğü tarafından her yıl tertip olunan hayvan sergilerinden bu yıla ait olanların beşincisi yarınki Cuma günü öğleden sonra Bakırköyünde yarış yerinde açılacaktır. İyi yetiştirilen cins hayvanların sahiplerine para ve saat mükâfatları verilecektir.

Atış poligonu inşası bitti

Cumhuriyet Bayramında merasimle açılacak

Sarayburnunda yaptırılmakta olan atış poligonu inşaatı tamamlanmıştır. Şimdi yalnız valtrah ve hedef çukurları inşası işi kalmıştır. Bunların da 2500 lira sarfille önümüzdeki hafta inşasına başlanılacaktır.

Poligon 29 Teşrinievvel Cumhuriyet Bayramı günü merasimle açılacaktır.

Her mektep burada muayyen günlerde talebelerine atıcılık öğretecektir.

Valinin teftişleri

Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar dün şehir dahilindeki yol inşaatını gözden geçirmiştir.

Gaz satışları kontrol edilecek

Gaz satışlarının kazalarda işe heyetleri, köylerde de muhtarlar tarafından kontrol edilmesi vilâyetçe tebliğ olmuştur.

Kömürünün katili idamdan kurtuldu

Bundan 4 sene evvel Beyoğlundaki, Kumbarcı yokuşunda kömürü Hüseyini dükkânında ustura ile boğazını kesmekten suçlu Abdürrahman ve Emin isimlerinde 2 kardeşin muahkemesine bakılmakta iken Eminin tahliyesini müteakip ölümü kendisine ait devam eden muhakemenin sukutuna müncer olmuş ve Abdürrahmanın da idama mahkûm edilmesine neticelenmiştir. Fakat Temyizden gelen karar üzerine yeniden bakılan muhakeme bugün nihayetlenmiştir. Hâdisenin işlendiği esnada Abdürrahmanın henüz 21 yaşında olduğunu, kömürünü nakliyatla alarak idam hükmünün 30 sene ağır hapse tahviline karar verilmiştir.

İSTANBUL

MEBUSLARI

Dün Üsküdar ve Kadıköy halkının dileklerini tesbit ettiler

İstanbul Mebuslarından General Hakkı Şinasi, Kâzım Karabekir, Bayan Fâtihe Öymen, Abidin Daver, Ziya Karamürsel, Ali Kâmi Akçözden müteşekkik heyet, dün saat 14,30 da Üsküdar Halkevine giderek halkın dileklerini dinlemişlerdir. Bu toplantıda Belediye Reis muavini ve Üsküdar Parti Reisi Lütfi Aksoy ile Üsküdar Kaymakamı hazır bulunmuşur.

Üsküdar halkının başlıca dilekleri şunlardır: Üsküdar ve havalisinde sivri silâh fazla bulunduğundan bunların mücadele edilmesi, ihtikâr mazunlarına verilen cezaların arttırılması ve ihtikâr daha sıkı bir surette mücadele edilmesi. Üsküdar semtindeki çeşmeler halkın ihtiyacına kâfi gelmediğinden bunların fazıllaştırılması istenilmektedir.

Mebuslarımız bundan sonra refakatlerinde Belediye Reis muavini Lütfi Aksoy olduğu halde Kadıköy Halkevine giderek Kadıköy halkının dileklerini dinlemişlerdir. Kadıköyde bilhassa yol işleri üzerinde durulmuştur. Kadıköy Kaymakamı Cenap Aksu bazı izahatta bulunduktan sonra Mebuslarımız dileklerle meşgul olduklarını vâdederek saat 18 de Kadıköy Halkeviden ayrılmışlardır. Mebuslar bugün Eyüp ve Bakırköy kazaları halkının dileklerini dinleyeceklerdir.

Odon ve kömür ihtikârı ile mücadele işi

Komasyon istihsal mntakalarına yeniden memur gönderdi

Mangal kömürü satışlarında ihtikârı meydan vermemek için Fiat Mürakabe teşkilâtı istihsal mntakalarına memurlar göndermiştir.

Butüklikler neticelendikten sonra kontrolörler-odon istihsal mntakalarına da gideceklerdir. Tesbit edilecek esaslara göre kömür ve odun fiyatları yeniden tayin edilecektir.

Emekli yetim maaşları

Belediye ve hususi idare, müte-kait ve eytam eraminin Eylül, Teşrinievvel, Teşrinisani üç aylık maaşlarının tevzi olunmasına bugünden itibaren başlanılmıştır. Tevziat 9 Eylül Salı günü bitecek tir.

Otelciler de zam istediler

Otelcilerden bir heyet dün Belediye İktisat Müdürlüğüne müracaat ederek fiyatları üzerine zam yapılmasını istemişlerdir. Belediye Reisliği bu talebi tetkik etmektedir.

Dama çıkan inek

Dün sabah Şişli'de Hürriyet E-bediye tepesinde inekçilik yapan Mehmede ait inekler çobanla birlikte Maçka civarından geçeri en bir tanesi tramvaydan ürkmüş ve Ragba ait kulübenin üzerine atlamışsa da yetişen itfaiye tarafından kurtarılmıştır.

hemmiyeti yok. Ben sizi kısmen tanıyorum. İsim Mükerrer UL vi. Ticaret ile işigal ediyorum.

Fırınca, biraz evvel gözlerini açtığı uyukundan henüz tamamen ayrılmadığı için, karşındakinin sözlerinden bir şey anlıyamyordu. Herhangi bir yabancıya gösterile muameleye benzer bir şekilde iskemle uzattı:

— Buyurun, oturun.

İçeride bananlı bir sıcaklık hüküm sürdüğü için, Mükerrer bey bir dakika içinde terlemeğe başlamıştı.

— Eğer mümkün ise şöyle serince bir yerde otursak. İşinizi birine devredemez misiniz?

Muharrem usta, bu ziyarete hiç bir mânâ verememekle beraber, karşındakı adamın düzgün bir kıyafette oluşu yüzünden itiraz edemedi ve içeriye doğru seslene- rk çıraklardan birini tezgâh başına çağırdı.

(Devamı var)

DIŞ POLİTİKA

İki ayrı şey

Yazan: Prof. Şükrü Babaoğlu

İngiltere ile Rusya'nın, son zamanlarda, ittifak etmiş bulunmaları aynı müşterek düşmana karşı mücadele etmekle bulunmalarının doğurduğu bir zarurettir. Yoksa iki taraf da sosyal ve iktisadi ideallerini muhafaza edemeyebilirler. Nitekim Almanya da bu harbin başlangıcında Moskova ile işbirliği yapmıştı. Fakat bu iki tarafın fikir bakımından kenar- âlemlerinde kalmalarına mâni etmemişti ve günün birinde beklenen infilâk ve çarpışma da tahakkuk etti.

Rusya ile, gerek Çarlık zamanında olsun gerek Bolşeviklerin idaresi sırasında bulunsun, ittifak ve işbirliği daima garp devletleri için olduğu kadar Petersburg veya Moskova için de pürüzlü ve zor bir dava teşkil etmekten hâlâ kânamıştır. Faraza Çarlık müstebit Rusya ile liberal Fransız Cumhuriyetinin 1914 yılından evvelki ittifakı her iki memlekette de az mükavemet maruz kalmıştı. Çarlık Nikolaya liberal, demokratik, samataci bir Cumhuriyet ile kollela yürümenin tehlikeleri az çokça söylendi ve gösterildi. Paris de müstebit Çara müttefik sıfatıyla para ikraz ederek dahilde bu rejimi kuvvetlendirmek ve hürriyetperverleri Fransız altını ile ezdirme politikasının bozulduğu üzerinde gündelik gazetelerde senelerce yazılır çıktı. Maamafih bu iddia- çı pihayete kadar mes'ut olmadı. Brestlitovsk muahedesiyle Rusyanın münferit bir sülh yapmasını garp bir nevi ihanet telâkki etti ve Fransız ittifakından Çar rejiminin yıkılmasına ve hattâ hayatının mohvolmasına şahit oldu.

Fransada ise Bolşevik dostluğunun halk cephesinin teşekkülüne hizmet ettiği ve bu idarenin de orduyu hazırlıksız bırakarak gör- düğümüz Fransız inhidamına sebep olduğu birçok muharrir ve müte- fekkirler tarafından ileri sürüldü. Yâni bu suretle iki taraf da otuz senelik bir devre içinde bu el birliğinden zarar görmüş oldular.

Almanya ile Rusya anlaşmasında daha mes'ut olmuş değildiler. Japonya ile Rusya anlaşmasının ise kadar ömürlü olacağı hiç de malûm değildi.

Maamafih daha ittifakın akdinde anında bile İngiliz Başvekilî Miste- ter Çörçil öyle ebedi bir anlaşma ve her noktada ittifaktan bahsetmiş değildi. Müşkül bir durumda olan iki kuvvetin zararı birleşme- mesi karşısında bulunduğumuz be- dihidir. Maamafih ittifakın iki ta- raf politikası üzerinde izler bırak- cağı ve müteakib telisler yara- pacağı da şüphesizdir. Nitekim iki ay içinde gayet ciddi bir, iki t. hav- vüle şahit olduk.

Lehistan hükümetinin tekrar hür- riyetine kavuşturulmak kararı Moskova'ya şüphesiz Londra'nın te- gir altında verilmiştir. Çünkü İngiliz halkına Lehistanın yarısını işgal eden bir memleketi müteakib olarak sevdirmek zor olurdu. Rusya, hudutları üzerinde konuşmak- zın, Lehistanı ihya etmeyi taahhüt etmiş ve bu memleketin Almanya ile taksimine ait 1939 mukavelesini şimdiden feshetmiştir. Finlandiya ile de herhangi bir şekilde bir sülh aktedilmesi mümkün olursa bunda da İngilizlerin tesirini gör- mek kabil olur.

Türkiyeye hariçten bir tecavüz karşısında yardım hakkındaki mü- kerres terminat ve Boğazlar üzerin- de hiçbir emel beslenmediği hak- kindaki teminat da Londra ve Moskova ittifakından sonra tahad- düs etmiş vak'alardandır.

Buna mukabil Rus siyaset ve nü- fuzunun Londra'ya yaptığı kuv- vetli tesiri gösteren bir hadise de İran tarikle muvasala ve müste- rek bir cephe kurulması keyfiye- tidir ve bir ittifakta tarafların yekdiğerine bu yolda tesirler ve tedbirler yapması da gayet tabiidir.

Ruzvelt, Çörçil beyannamesinin küçük melleflerin masuniyet ve i- tikkâli hakkındaki sarış maddesi Rusyaya bağlanmakla Anglo - Sak- suların esaslı harp gayelerine de- dettikleri hedeflerden ayrılmak istemediklerine bir delil mahiyetinde- dir. Hattâ "daha uzun bir siya- setin icaplarını derpis etmekle hakkındaki fikra açık bir surette Moskova'ya daha mutedil bir poli- tikaya isale için konulmuş bir kağıt olarak telâkki edilebilir. Bu

(Devamı 3 üncü sayfa)

Karanlıkların Adanı

Yazan: İRFAN DOĞAN

Edebî Roman 56

Ayagında yamalı pantolon taşıyanlara istihfafla bakanlar, sonradan içlerinde duydukları nedametle de muvakkat olduğunu iki saat geçmeden anırlar.

Mükerrer bey, bugün bir vicdandan bahsedebilir. Çünkü, vicdan gelmesini kullanmak onun için bir mecburiyetten ziyade; kendini ve karşındakileri aldatmak için bir ihtiyacdır.

Bir insan görgüsüz olabilir, tecrübesiz olabilir, hattâ mektep kâ- pısında hayatında bir defa dahi geçmemiş olabilir. Fakat iyi düşünmek için, bazı noktalarda, bunların hiç birisine lüzum yoktur.

Temiz kağıdı biri Anadolu çocu- ğu, Üniversitenin bir kaç şubesi-

ni durmadan devretmiş adam arası- nda, bazan kültürün vermediği kısımlarda, büyük farklar gözüke- bilir. Silivri yorgundu diye sokak- larda bağran bir arapçılık, vic- dan taslamak için mektep sıraları- na muhtaç mıdır?

Yüz paralık leblebi satmak için, omuzunda kıl torbalarını taşıya- rak mahallelerde nefes tüketen bir Kastamonulu, Vaşington üniversi- tesinin bilmem hangi şubesinden yazdırlı diplomalar alan bir bey- zadede, ne diye daha az insani duygulara malik olsun?

İşte, ortada bir Mükerrer bey ve bir de Kenan var. Hakikatte Kenan tahsilli olmasaydı bile, insani duygularını kullanamıyacak

SON HABERLER

Hitler - Musolini
mülakatında
LibyayaDaha fazla İtalyan
kitaatı gönderil-
mesi konuşulmuş

Moskova, 3 (A.A.) — Moskova radyosu Stokholm'dan alınan şu haberi vermektedir:

Mussolini ile yaptığı mülakatla Hitler, Libyaya daha fazla İtalyan kitalarını gönderilmesini, Yugoslavya ve Yunanistan'daki garnizonların artırılmasını ve Fransada işgal altında bulunan topraklardaki polis vazifesinin ifasına muvazere edilmesini istemiştir. Buna mukabil Hitler, başka yerlere gönderilecek İtalyanların yerine nazı muhafız kitalarını ikamesini teklif etmiştir.

Fin - Sovyet
sulh şayialarıVaşingtonda hâlâ
devam ediyor

Stokholm, 3 (A.A.) — Finlandiya ile Rusya arasında sulh yapılmadığına dair olan şayialara Berlin'de fena ve akim kalmış mır entrik nazarla bakılmaktadır. Vaşingtondaki Finlandiya ateşemilinin beyanatı tashih edilmekte ve muvaffakiyetle ilerlemekte olan Finlandiyalıların durumları için hiç bir sebep mevcut olmadığı beyan olmaktadır.

Vaşingtonun iyi malumat almakta olan mahafilinde Vaşingtonda her gün daha ziyade kuvvet kesbetmekte olan bu şayialar üzerin Almanya'da hasıl olmuş olan aksülâmel pek zayıf görünmektedir.

Ağustosta

471 İngiliz tayya-
resi düşürülmüş

Berlin, 3 (A.A.) — Alman radyosu, Ağustos ayı zarfında Alman ve işgal altındaki memleketler üzerinde tayyare dâfi bataryaları tarafından 471 İngiliz tayyaresinin düşürülmüş olduğunu haber vermektedir.

Aynı devre esnasında İngilizler, hava muharebelerinde 192 avcı tayyaresi kaybetmişlerdir.

İngiliz tayyare dâfi bataryaları İngiltere üzerinde Almanların 47 tayyarelerini düşürmüşlerdir. 17 Alman avcı tayyaresi de hareket üstlerine dönmüşlerdir.

DAĞARCIK

(Baş tarafı 2 nci sayfa)

lar dünyası derler, bu dünyada olmaz, olmaz! Öyle ise sayın üstad, la benim bu dediklerimiz de günün birinde belki olur, belki de bir gün bakarız ki, bostandakı turplar afiyetle çilek yerken havuçlar da sevinçlerinden usak peşrefile dansediyorlar.

Osman Cemal KAYGILI

Ruzveltin nut-
kündaki "her-
şey," tabiriReisicümhur bu
tabir hakkıncaFazla bir şylemek-
ten imtina ediyor

Vaşington, 3 (A.A.) — Ruzvelt Pazartesi günü söylediği nutukta kullandığı «Amerikanın, Hitleri ezmek için iktidarında bulunan her şeyi yapacağı» cümlesindeki «Her şey» tabiri hakkınca daha geniş izahat vermekten bugün imtina etmiş ve cümlemin üzerinde mütalea yürütmekten vareste bulunduğunu söylemiştir.

Ruzvelt, ödünç verme ve kiralama programının tabikine cem'an edilebilir dolaylı bir kredi tahsis edildiğini ayrıca beyan etmiş ve 60 veya 90 güne kadar bu meblağa muadil sparişler verilmiş olacağını ve umumi istihlak için malatta bulunan bir çok fabrikaların bu kabil maddelerin imaline nihayet vereceklerini ve bütün enerjilerini müdafaa istihsalına tahsis edeceklerini ilâve etmiştir.

Alman istilâsının yıl
dönümü münasebetile

SİKORSKI

Polonya Milletine
hitabta bulundu

Londra, 3 (A.A.) — Pat ajansı bildiriyor:

Alman istilâsının yıldönümü münasebetile General Sikorski Polonya milletine hitaben ezümle şöyle demiştir:

Bu mücadele esnasında Polonya, milletlerin hür bir mevcudiyet olan haklarını tayin eden kahr, manlık hasletlerini ispat etmiştir.

Polonya - Rus anlaşması müttefikler cephesini takviye etmiştir. Bütün hür milletler arasında müşterek olan mârevî kıymetlerin müdafaa için bir kere daha beraber mücadele eden Polonya ve Amerikan milletlerinin aynı ideale malik olduklarına inanarak Polonya, Birleşik devletlerle olan işbirliğine çok büyük bir kıymet vermektedir. Bu idealler, müstakbel Avrupanın esasını teşkil edecektir.

Ruslarla çarpışacak
Fransız gönüllülerine
sancak veriliyor

Paris, 3 (A.A.) — Bolşevizmle mücadele için teşkil edilen Fransız lejyonu merkez komitesi bildiriyor:

Lejyona sancak verme merasimi bu akşam ilk kitaların hareketinden önce Varsailles kışlasında Alman büyük elçisi Otto Abetz ile işgal altındaki muntakada Fransız hükûmetinin umumi murahhası M. de Brinon'un huzurunda yapılmıştır.

BAVA HARBİ

İngiliz tayya-
releri Berline
hücum ettilerFrankfort ve Berlin-
de büyük yangınlar
çıkarıldı

Londra, 3 (A.A.) — Hava Nezaretinin tıbbiği:

Salı - Çarşamba gecesi Frankfort ve Berlin İngiliz bombardıman tayyarelerinin başlıca hedefini teşkil etmiştir.

Frankfort demiryollarına ve endüstri hedeflerine şiddetle taarruz edilmiştir.

Nisbeten daha küçük bir hava teşekkülünün taarruzuna uğrayan Berlinde ise endüstri binalarına i. sabetler kaydedilmiş ve avdetle çıkarılan büyük yangınların devam etmekte olduğu görülmüştür.

Garbi Almanyada Mannheim de dahil olmak üzere bazı şehirlerde taarruz edilmiştir. Bundan mada Ostend ve Dünkerk limanları da taarruza uğramıştır. Tayyareleri, mizden dokuza kayıptır.

IRAKTA

İstiklâlin yıldö-
nümü kutlandı

Bağdat, 3 (A.A.) — Irak istiklâl gününün yıldönümü münasebetile yapılan resmi kabule İngiliz askerî erkânı ile diplomatik mümessilleri en fazla itibar gören davetliler olmuşlardır.

Irak propagandası nazırı Davut, bir nutuk söyleyerek ezümle demiştir ki:

Suriyeye istiklâl vadedilmiş olmasından dolayı çok mes'uduz. Arap dünyasının bir kısmı hürdür ve teşkilâtlandırılmış bulunmaktadır. Çöçil ile Ruzvelt tarafında yapılan müşterek deklarasyon Arap âlemine karşı besledığımız itimadı arttırmıştır.

Çöp mavnaları için
motör

Belediye Reisliği çöp mavnalarını çekmek için yeni bir motör yaptırmaya karar vermiştir.

Bir çocuk boğularak öldü

Dün Taksim Cümhuriyet caddesi 199 numaralı Vitalis apartmanında oturan Prozo isiminde bir kadın sokaka çıktığı esnada sokakta oynamakta olan iki çocuğundan 6 yaşındaki Mari apartman kapısının bitişindeki diğer bir iç kapının açık bulunan kısmına kafasını sokmuş ve orada öylece sıkışmış ve asılıp kalmıştır. Etraftan yetişenler derhal cezaneye götürmüşlerse de çocuğun öldüğü anlaşarak tahkikata başlanmıştır.

Köşele hırsızları

Gazlıçesmede Kâzımın köşele fabrikasından, fabrika bekçisi Mustafa altı kanat köşele çalmış ve bu köşeleleri 20 liraya satarken yakalanarak tevkif edilmiş, hakkında tahkikata başlanmıştır.

bir sebeple kendilerini içkiye veriyorlar... Size hiç bir şey söylemezler, çünkü siz denizci değilsiniz... Ben neler söylediklerini işitiyorum... Ben eski bir kılavuz kaptanıyım... Bir çok şeyler var ki... — Ne gibi şeyler? — Anlatması güç... Malum ya Fekan'da bütün gemilere yetecek kadar balıkçı yoktur... Bretinyadan balıkçı getirtmek mecburiyeti var... Fakat Bretanyalıların kendilerini mahsus fikirleri vardır, hürâfelerine inanırlar... Şimdi sesini daha alçaltmıştı. Sözleri güçlüğüle işitiyordu.

— Bu sefer kem nazardan bahsediyorlar... Uğursuzluk gemi hareket ederken limanda başladı. Tayfalarından biri karısına işaret etmek için serene çıkmıştı. Şeytan çarçığımlarına tutunuyordu. Birdenbire ip koptu ve adamcağız verteye düştü... Bir bacağı kırılmıştı... Sandalla onu karaya çıkarırken mecbur oldular. Ya Milya ne dersiniz?... Zavallı ağıl-

yor, inliyor, gitmek istemiyordu... Üç gün sonra onu bir dalgalan gördüğünü telgrafla bildirdiler... On beş yaşında zayıf, kumral bir çocuktu... İsmi bir kız ismine benziyordu: Jan... Mari... Jüli bize bir kalvaods getir... Sağdaki şişe... Hayır, o değil... Tipası camlı olan şişe... — Şemset devam etti mi? — Kat'i bir şey bilmiyorum. Bunlar da konuşmaktan korkuyorlarmış gibi hiç bir şey söylemek istemiyorlar... Bütün sefer esnasında kaptanla telisize konuşmamışlar... Âdetâ kedi ile köpek gibi inmişler... Bu haber polisin kulagina gitmiş olmalı ki telisizi yi tevkif etti.

— Bu kadar mı? — Daha bazı şeyler var... İlk bakışta mânâsız gibi görünen bazı şeyler... Beselâ kaptan ağırları hiç bir zaman balığa tesadüf edilmiş olan yerlere atmıştı... Balıkların reisi bu emre itaat etmek

Alman tebliği

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Berlin, 3 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Bütün Şark cephesi boyunca tam muvaffakiyetle inkişaf eden harekât cereyan etmektedir. Rumen hava kuvvetleri Cenup bölgesinde Ağustosun sonuna kadar 433 Sovyet tayyaresi düşürmüşler ve kara kuvvetlerinin harekâtına takdire değer müzaheretlerde bulunmuşlardır.

Berlin, 3 (A.A.) — Odesa için cereyan eden muharebeler esnasında Rumen teşekkülleri, şimdiye kadar Sovyet piyade kuvvetleri tarafından müdafaa edilmede olan bu müstahkem şehir baş deca su teviz merkezini işgal etmişlerdir.

Yıyacak noksan yüzünden şimdiden güçlüklerle karşılaşmış bulunan Odesa'daki mahsur Sovyet kuvvetleri içecek suyun da teslimi üzerine daha büyük müşkülata maruz kalmış olacaktırlar.

Berlin, 3 (A.A.) — D. N. B. ajansının göreğine göre, Alman tayyare teşekkülleri dün birbirlerinden gelen çağrılar halinde, ilmen gölünün simalı garbisinde ihata edilmiş olan Sovyet kitalarına hücum etmişlerdir. Sovyet askerleri arasında ölü ve yaralı vardır. Külliyele harp malzemesi tahrip edilmiştir. Üç tayyare dâfi bataryası muharebe haricî kalmıştır, 28 nakliye treni vahim hasara uğradıklarından demiryolları üzerinde hareketsiz kalmışlardır.

3 GÜNDE 178 SOVYET TANKI
TAHRİP EDİLDİ

Berlin, 3 (A.A.) — D. N. B. nin haber aldığınca göre bir kolordu cephesinde piyade ve zirhlî kuvvetlerinin sıkı işbirliği sayesinde 92 Sovyet tankı daha tahrip edilmiştir. Bu suretle Alman kolordusu cephesinde 30 Ağustos'tan 1 Eylül'e kadar tahrip edilen Sovyet tanklarının sayısı 178'e çıkmıştır. Sovyet ölü ve yaralı olarak uğradıkları çok ağır zayıftan başka yeniden 500 esir ve pek çok harp malzemesi kaybetmişlerdir. Her kaçtan 107 Sovyet topu elimize geçmiştir.

Helsinki, 3 (A.A.) — Fin kitalarını Uhtuayı za'fetmişler ve bu kasabayı geçerek hâlen Leningrad - Murmansk demiryolu üzerinde ve beyaz deniz kenarında mühim bir liman olan Telin şehri tehdit eylemekte bulunmuşlardır.

İranda müzakerat

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

kederek Esfahana gittiği hakkında Berlin radyosu tarafından verilen haberleri yalanlamaktadırlar.

Bu meydana «Journal de Teheran» diyor ki:

Almanlar İran hakkında radyoda neşriyat yapmak istiyorlarsa hakikate uygun havadiser vermek suretile daha iyi hareket etmiş olurlar. Şehinşah Tahrandadır ve her zaman olduğu gibi memleketin menfaatlerini korumaktadır.

MÜZAKERELER DEVAM
EDİYOR

Londra, 3 (A.A.) — Alman haberleri göre Tahrandaki İngiliz ve Rus elçileri İran hükûmeti arasında müzakerelere devam edilmektedir.

Bu müzakerelerde takip edilen gaye bir Alman cemaatinin İran'da bulunması tehlikesini ortadan kaldırmaktır.

Sovyet elçisi ile sıkı bir mesai birliği yapmakta olan İngiliz elçisi verilmiş olan talimatın bu tehlikeyi kısa bir zamanda ortadan kaldırmaya medar olacak mahiyette olduğu beyan edilmektedir.

Sir Bullard'a verilmiş olan talimat sadece Alman sefaletinin istikbalî meselesine mütâallik olma- tır.

Almanlar tarafından kontrol edilmekte olan diğer memleketler sefaletlerine de şamil bulunmaktadırlar.

üstemediği için avazı çıktığı kadar bağırıyor... Hatta tabancasını bile çıkarmış... Hulâsa gemideki kudurmuş gibi imişler... Bir ay içinde bir ton balık bile tutamamışlar!... Fakat birdenbire vaziyet düzelmiş ve epey balık tutmuşlar... Fakat bu sefer de balıkları iyi tuzlanmadığı için ve kokmağa balşadığı için yarı fiata satıldı. Hangi birini söylüyeyim?... Limana dönerken bile yanlış manevralar yapıldı. Gemi bir sandala çarparak batırdı. Sanki bu işi içinde hakikaten bir şemset varmış gibi... Kaptan hiç bir nöbetçiyi bırakmadan herkesi karaya çıkardı ve akşam gemide yalnız kaldı...

«Saat dokuza geliyordu... Hepsi burada içkiye dalmışlardı... Telisizi evvelâ odasına idi... Sonra çıktı... Gemiye doğru gittiğini söylediler... (Devamı var)

DENİZCİLİK TETKİKLERİ

Karadenize kim hâkimdir

Amerika Amiralinin iddiası boştur. Karadenizde
Rusların üstünlüğü hesaba gelmez bir derecededirYazan
Abidin Daver

gemileridir. 762 ton, 24 - 23 mil sürat, 2 tane 6,6 lık top, 2 kovan, murettepleri 30 kişidir.

1 veya 3 denizaltı gemisi

Üç denizaltıdan yalnız biri 1940 ta hizmette idi. Tezgâha bulunan diğer ikisinin bitip bitmediği meçhuldür. Bitmiş olanı 650 tonluk bir gemidir.

4 gambot

1916 - 17 de yapılmış olan bu eski gemiler 351 - 450 tonluktur. Süratleri 12 - 15 mildir 2 tane 100 lük top, makineli tüfekte mücehhezdirler, murettepleri 50 kişidir.

Diğer gemiler

Bunlar haricinde 7 ton monitör, 2 tane karkol gemisi, 26 tane 3 ilâ 90 tonluk küçük karakol gemisi, 2 mayın tarayıcı, 1 muavin harp gemisi, Dinyester ve Tuna nehirlerinde çalışan 2 - 3 tonluk tekneler vardır ki hiç birinin harp kıymeti yoktur.

İki tarafın kuvvetlerini hulâsa edersek şu rakamlarla karşılaşırız:

Ruslar: 1 zirhlî, 1 tayyare gemi, kruvazör, 3 hafif kruva-

zör, 3 motorlu nderi, 11 - 12 muhrip, 2 - 4 torpidobot, 30 - 40 denizaltı gemisi, 30 kadar hücumbotu ve motorbot, 6 mayın gemisi, müteaddit gambot vesair yardımcı gemi.

Rumenler: 4 muhrip, 3 torpido? bot, 1 veya 3 denizaltı gemisi, 4 gambot, 2 mayın dökücü, 7 Tuna monitörü, 26 küçük karakol gemisi ve bir miktar kıymetli harbiye den mahrum ufak tekneler.

Bu mukayeseyi umumî tonaj itibarile yaparsak şu neticeye varırız:

Rumenler: 8 - 10 bin ton. Sovyetler: 120 - 140 bin ton.

Rumen flotilâsına Almanların Tuna yolile getirdikleri veya parça parça nakledip kurdukları iddia edilen hücumbotları denizaltı gemilerini ilâve etmek dahi tıslar, en az 10 defa üstündür.

Hakikatte ise Rumen - Alman gemilerinin ekserisi küçük tekne, lerden ibaret olduklarına göre, Rusların üstünlüğü hesaba gelmez bir derecededir. Amerika Amiralinin iddiası boş bir sözden ibarettir. Karadenize Rus donanması hâkimdir.

Günün tenkitleri

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

emsalsiz bir üslup nümunesidir. Ben her eski binaya bakınca...

Tarihi Eserleri Koruma Cemiyetinin lüzumsuzluğuna kail oluyorum. Böyle bir cemiyete ne hacet var? Tarihi kıymetli olsun olmasın, Tanzimattan evvel yapılmış olan hiçbir binaya kazıma dokundurmamalıyız. Ken-dimizi Tanzimata kadar yapmış olan binaları restore etmek le mükellef bilmeliyiz.

Eğer Tarihi Eserleri Koruma Cemiyeti muhakkak lüzumsa, Tanzimat ve Tanzimattan sonrakî eserlerin kıymetini takdir ve korunması lüzum gelip gelmediğini söylemelidir. Çünkü bana sorarsanız, ben İbrahim Paşa sarayını yıkmam amma, Dolmabahçe sarayını hiç tereddütsüz yıkarım. O saray da 4 üncü Vakıf Hanı binası kadar mânâsızdır ve ne yazık ki, Evkafın merkez postanesi karşısında yaptırıldığı yeni bina da 4 üncü Vakıf Hanı kadar çirkindir.

Eski binaları koruyalım, fakat onları koruduğumuz kadar da yeni yapılarımızı da külbizmanın kemirmemesine dikkat edelim. Koskadaki hamam binasının gözlerle güzel görünmesi, yeni binalarla İstanbulun ne derece çirkinleşmekte olduğuna delildir.

Atış poligonu inşası bitti

Bir müddettenberi şehrimizde bulunmakta olan Mûnakalât Vekili Cevdet Kerim İnecdayı dün sabah tayyare ile Ankara'ya odat emistir

İki ayrı şey

(Baş tarafı 2 nci sayfa)

zihiyietin son bir tezahürü de İngiliz amele furkanın aktedilen kongresinde görülmüştür. Komünist işçilere karşı, Moskova ile itti-faktan sonra daha, İngiliz amelesinin ekseriyeti başın davranmakta devam etmektedirler. Çünkü (Gibson) un dediği gibi bu nevi İngilizler için bugünkü harp ancak 22 Haziran 1941 tarihindenberi yani Ruslarla Almanların çarpışmaya başladıkları gündenberi emperya, list bir cidal olmaktan çıkmıştır. Ancak o zaman bir adalet harbi olmuştur.

Rusya ile samimi ittifak İngiltere, rede komünizme kücağını açmak için bir vesile ve sebep sayılmamaktadır. Dahili işlerde iki taraf ideoloji hürriyetini muhafaza etmektedir. Bunlar iki ayrı şeylerdir. Esasen muhafazakar fikirlere sahip olan İngiliz milletinin ekseriyeti için Bolşevik propagandasından, yapışla bile, belki korkmaya o kadar ihtiyacı ve lüzumu da yoktur. Rejimlerin ayrılığı hiçbir zaman devletlerin menfaatleri leip ettirdiği vakit ittifaka mâni olamamıştır. Düşünülün ki Katolik İkinci Fransova bir İslâm hükümdarı Kanuni ile ittifaka ve himayesine mazhar olmuşa can atmıştır.

Hüseyin Şükrî BABAN

Vapur, Tramvay ve Tren
güzergâhında işliyen
otobüsler

Benzin sarfiyatının önüne geçilmesi için vapur, tramvay, tren güzergâhlarında işliyen otobüslerin kaldırılması düşünülmektedir.

Zabita ve deniz macerası romanı: 4

SON SEFER

Çeviren: M. Feridun

— Yalnız mektup değil, şair ya da tut roman gibi şeyler de yazıyor. Bu... Okumuş, terbiyeli bir çocuk... Mademki polis olduğunuzu öğrendim, size şunu da söylemek isterim ki kanaatimce bu çocuk bir yanlışlık neticesinde tevkif edildi...

— Evet amma kaptan da öteki dünyaya boylandı!

Patron omuzlarını silerek Megrenin karşısına oturdu. Kahveye önen Pöti - Lui tezgâhın önünde kedi istiyordu. Arkadaşı ona mütemadiyen bir şeyler söylüyor, her halde onu sükûnete davet ediyordu.

— Aldırmayın... Bir kere ka-

raya ayak bastılar mı hepsi böyle oluyor... İleriyorlar, bağırıyolar, kavgaya ediyorlar, camları kırıyorlar... Fakat gemide iken nefes almamdan çalışıyorlar!... Pöti - Lui bile öyle... «Okyanus» un baş makiniisti daha dün bana onun iki kişinin işini gördüğünü söylüyordu. Denizde geminin bir contact yerinden oynamış... Tamiri tehlikeli bir iş imiş... Kimse yanışmak istememiş... Fakat Pöti - Lui hemen bu işi üstüne almış ve muvaffakiyetle başarmış... Tabii... Denizde işi kaçık...

Leon sesini alçalttı ve müşterilerine emniyetlilikle baktı:

— Fakat bu sefer belki başka

7 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi: % 4 Altın üzerine avans % 3

İnkası 29 Ağustos 1941 Vaziyeti